

5502 sayılı Hastalık ve analık sigortası Kanununun bazı maddelerinin değiştirilmesine, bir maddesinin kaldırılmasına ve bu kanuna bir muvakkat madde eklenmesine dair Kanun

(Resmî Gazete ile ilânı : 13 . II . 1957 - Sayı : 9534)

No.
6901

Kabul tarihi
4 . II . 1957

MADDE 1. — 5502 sayılı Hastalık ve analık sigortası Kanununun 1, 5, 6, 7, 8, 9, 12, 14, 15, 16, 17, 18, 19, 22, 25, 27, 28, 30, 33, 34 ve 39 ncu maddeleri ile muvakkat 2 nci maddesi aşağıda yazılı olduğu şekilde değiştirilmiştir :

Madde 1. — 3008 sayılı İş Kanununun tatbik edildiği iş yerlerinde çalışanlardan o kanuna göre sigortalı sayılanlar ile 5953 ve 6379 sayılı kanunlar şümülüne giren gazeteciler ve gemi adamlarının hastalıklarıyla analıkları halinde yapılacak yardımlar için, iş yerlerinin mezkûr kanunlar şümülü içine alındığının ilgili makamlar tarafından iş verene tebliği tarihinden itibaren bu kanun hükümleri tatbik olunur. Bu tebligat Hukuk Usulü Muhakemeleri Kanununun tebligata mütaallik hükümleri dairesinde yapılır.

Sigortalı kadınların Türk Ceza Kanununa göre suç sayılmıyan çocuk düşürme halleri, bu kanunun tatbikati bakımından, hastalık hali olarak kabul edilir.

Madde 5. — Bu kanun gereğince alınacak primlerle verilecek ödeneklerin hesabında sigortalılara ödenen ücretlerin aylık tutarları esas alınır. Sigortalılara verilen her türlü paralar ücretlerin aylık tutarına dâhildir. Şu kadar ki; yolluklar, çocuk ve aile zamları, ölüm, doğum ve evlenme yardımları ile aynı yardımlar ve hususî kanunlarla işçi sigortaları primlerinden istisna edilen ödemeler sigorta primlerinin hesabına esas tutulacak ücretlerin aylık tutarının tesbitinde nazara alınmaz.

4772 sayılı İş kazalarıyla meslek hastalıkları ve analık sigortaları Kanunu ile 5417 sayılı İhtiyarlık sigortası Kanunu gereğince alınacak sigorta primlerinin hesabına esas tutulacak kazançlar da yukarıda yazılı esaslar dairesinde tesbit olunur.

Bu madde gereğince prim hesabına esas tutulacak günlük kazanç sigortalı tarafından bir takvim ayı içinde elde edilen ve prime esas tutulan aylık kazanç toplamının 30 da biridir.

Günlük kazancın hesabına esas tutulan ay içinde bâzı iş günlerinde her hangi bir sebeple çalışmamış ve çalışmadıkları günler için ücret almamış sigortalıların günlük kazançları, o ay içindeki fiilî kazanç toplamının ücret aldıkları gün adedine bölünmesi suretiyle hesaplanır.

Bir takvim ayı içinde muhtelif iş yerlerinde çalışan sigortalıların bu kanun gereğince alınacak primlerine esas tutulacak aylık ve günlük kazançlarının tesbitinde her iş yerindeki aylık ve günlük kazanç tutarı müstakillen nazara alınır ve primler buna göre hesaplanır.

Madde 6. — Bu kanun gereğince verilecek ödeneklerin hesabında esas tutulacak günlük kazanç, sigortalının hastalığının anlaşıldığı veya doğumun vukubulduğu tarihten önceki takvim ayma takaddüm eden 3 takvim ayı içinde bu kanunun tatbik edildiği bir veya birkaç iş yerinde elde edilen ve sigorta primi hesabına esas tutulan kazançlar toplamının 90 da biridir.

Günlük kazancın hesabında esas tutulan 3 takvim ayı içinde bâzı iş günlerinde her hangi bir sebeple çalışmamış ve çalışmadıkları günler için ücret almamış olan sigortalıların ödenekleri o 3 aylık devre içinde elde ettikleri kazanç toplamının ücret aldıkları gün adedine bölünmesiyle elde olunacak günlük kazanç üzerinden hesaplanır.

Günlük kazancın hesabına esas tutulan 3 aylık devre içinde hiç çalışmamış ve ücret almamış olan sigortalıların günlük kazançlarının hesabında, bu devreden evvel çalıştıkları son 3 takvim ayı içinde elde ettikleri kazanç esas tutulur ve günlük kazanç yukarıki fıkralara göre hesaplanır.

Madde 7. — Prim ve ödeneklerin hesabına esas tutulacak günlük kazançların en çok haddi 50 ve en az haddi de 3 liradır. Günlük kazançları 3 liradan az olanlarla ücretsiz çalışanların günlük kazançları 3 lira ve günlük kazançları 50 liradan fazla olanların günlük kazançları da 50 lira sayılır.

3 aylık devre içinde muhtelif iş yerlerinde çalışan sigortalıların ödeneklerine esas tutulacak günlük kazançlarının tesbitinde her iş yerindeki kazanç tutarı müstakillen nazara alınır ve ödenekler buna göre hesaplanır.

Madde 8. — Hastalık halinde sigortalıya yapılacak sağlık yardımları, sigortalının :

A) Bir hekime muayene ettirilmesi ve hekimin göstereceği lüzum üzerine teşhis için gereken bütün klinik ve lâboratuvar muayenelerinin temini, tedavisinin yaptırılması;

B) Bir sağlık müessesesine yatırılması ve baktırılması;

C) Tedavisinin devamı süresince lüzumlu ilâç ve iyileştirme vasıtalarının sağlanması;

D) Muayene ve tedavisi için başka bir yere gönderilmesi gerekiyorsa, sigortalı ile analık halinde sigortalı erkeğin sigortalı olmyan karısına ve bunlara sıhhi durumları dolayısıyla bir başkasının refakat etmesinin zaruri bulunduğu hekim raporu ile vesikalandırılan hallerde refakat eden kimseye Çalışma Vekâletince tesbit olunacak esaslar dairesinde gidip gelme yol paraları ile zaruri masraflarının ödenmesi;

Şekillerinde olur.

Madde 9. — Bu kanun gereğince hastalık hallerinde yapılacak sağlık yardımları sigortalının iyileşmesine kadar sürer.

Ancak bu yardımlar sigortalının Kurumca tedavi altına alındığı tarihten başlayarak 6 ayı geçemez.

Şu kadar ki; tedaviye devam bulunduğu takdirde mâlûliyet halinin önlenebileceği veya mühim nispette azaltılabileceği tibben Kurumca anlaşılırsa, bu süre 18 aya kadar uzatılır.

İşçi Sigortaları Kurumu sigortalının iyileşmesine yarıyacak, yahut iş göremezliğini az çok gidermesi için gerekli görülecek ortopedi tedavisi ile protez araç ve gereçlerini, yukarıda yazılı sağlık yardımları müddetleriyle mukayyet olmaksızın sağlamak ve tesbit edilen süre ve şartlar içinde yenilemekle mükelleftir.

Madde 12. — Doğum yardımı, sigortalı kadının veya sigortalı erkeğin sigortalı olmyan karısının doğurması için yapılan sağlık yardımıyla gerekli ilâçların ve sağlık malzemesinin tedarikidir. Bu yardım, İşçi Sigortaları Kurumunca tâyin edilen ebeler tarafından sigortalının evinde yapılır. Gerekirse doğum esnasında yetkili bir hekim bulundurulabileceği gibi hekim veya ebenin lüzum gös-

tereceği hallerde sigortalı kadın veya sigortalı erkeğin sigortalı olmayan karısı bir sağlık müessesesine yatırılmak suretiyle doğum yardımı yapılır.

Sigortalı erkeğin sigortalı olmayan karısının doğum tarihinden itibaren üç ay içinde İşçi Sigortaları Kurumuna vâkı olacak müracaatı halinde doğumdan ileri gelecek hastalık veya ârzası dolayısıyla gerekli sağlık yardımları yapılır. Ancak, bu sağlık yardımları tedavinin başladığı tarihten itibaren 90 günü geçmez.

Kurum sağlık tesisi veya hekimi bulunmayan yerlerde veya âcil vakalarda yapılan sağlık yardımları sebebiyle ihtiyar olunan ve belgelere dayanan masraflar, tedaviye başlandığı bir ay içinde İşçi Sigortaları Kurumuna bildirilmesi şartıyla, Kurumca ödenir.

Madde 14. — Doğum sağlık yardımlarıyla emzirme yardımlarından yahut mak-tu gebelik ve doğum para yardımlarından faydalanabilmek için :

A) Sigortalı kadının doğumdan önceki takvim ayına takaddüm eden bir yıl içinde en az 90 gün sigorta primi ödemiş olması;

B) Sigortalı erkeğin, doğumdan önceki takvim ayına takaddüm eden bir yıl içinde en az 150 gün sigorta primi ödemiş olması ve doğumdan önce, Medeni Kanun gereğince, doğum yapan kadınla evli bulunması;

Şarttır.

Madde 15. — Hastalık yüzünden geçici iş göremezliğe uğriyan sigortalılardan geçici iş göremezliğin başladığı tarihten önceki takvim ayına takaddüm eden bir yıl içinde en az 150 gün sigorta primi ödemiş bulunanlara, geçici iş göremezliğin 4 nci gününden başlamak ve 9 ayı geçmemek üzere, her gün için geçici iş göremezlik ödeneği verilir.

Geçici iş göremezliğin 10 günü geçmesi halinde ilk üç günlük geçici iş göremezlik ödeneği de verilir.

Madde 16. — Geçici iş göremezlik ödeneği sigortalının, 7 nci maddede yazılı hadler dâhilinde kalmak üzere, 6 nci madde gereğince hesaplanacak günlük kazancının yarısıdır. Sigortalının geçindirmekle mükellef olduğu kimsesi varsa geçici iş göremezlik ödeneği günlük kazancının üçte ikisi üzerinden hesaplanır.

Sağlık müesseselerine yatırılmak suretiyle bakımı sağlanan sigortalıya günlük kazancının üçte biri verilir. Ancak, sigortalının geçindirmekle mükellef olduğu kimsesi bulunduğu takdirde, bu ödenek sigortalının günlük kazancının yarısı üzerinden hesaplanır.

Bu kanunun tatbikatında, sigortalının geçindirmekle mükellef olduğu kimseleri :

a) Karısı veya geçimi sigortalı karısı tarafından sağlandığı tevsik edilen kocası;

b) 18 yaşını veya yüksek tahsil yapılması halinde 25 yaşını doldurmamış veyahut 18 yaşını doldurmuş olup da çalışmayacak durumda mâlül çocukları;

c) Geçimi sigortalı tarafından sağlandığı tevsik edilen ana ve babası;

dır.

Geçici iş göremezlik ödenekleri haftalık olarak ve işledikten sonra İşçi Sigortaları Kurumunca verilir.

Doğruca İşçi Sigortaları Kurumundan alınmasında güçlük bulunursa iş veren bu ödeneği, 15 nci maddede yazılı şartın yerine getirildiği tesbit olunduktan sonra, Kurum hesabına verir.

İşçi Sigortaları Kurumu bu kanuna uygun olarak verilen ödenekleri belgelerine müsteniden iş verene tediye eder

Madde 17. — Sigortalı kadına veya sigortalı olmyan karısının doğumu dolayısıyla sigortalı erkeğe, çocuğun ölü doğmaması şartıyla, miktarı Çalışma Vekâletince tesbit olunacak bir emzirme yardımı yapılır.

İki veya daha fazla çocuk doğarsa iki misli emzirme yardımı yapılır.

Madde 18. — Doğumdan önceki takvim ayına takaddüm eden bir yıl içinde en az 150 gün sigorta primi ödemiş bulunan sigortalı kadının analığı halinde, doğumdan önce ve sonra altışar hafta müddetle ve bu süreler içinde çalışmamak ve ücret almamak şartıyla, her gün için günlük kazancının üçte ikisine denk bir ödenek verilir.

Madde 19. — Hastalık ve analık hallerinde günlük ödenek verilebilmesi için İşçi Sigortaları Kurumunca tâyin olunan hekimlerden istirahat raporu alınmış olması şarttır.

Ancak, 18 nci madde gereğince verilecek ödenekler için ayrıca istirahat raporu aranmaz.

Madde 22. — Hekim tarafından alınması istenen tedbirlere riayet etmiyen sigortalılara, bu tedbirleri yerine getirmedikleri müddetçe, ödenek verilmez.

Madde 25. — İşçi Sigortaları Kurumunun 4 nci madde gereğince alacağı primleri sigortalılar ile bunların iş verenleri öderler. İş veren bir takvim ayı zarfında çalıştırdığı bilimum sigortalıların prim tutarlarını ücretlerinden kesmiye ve kendisine ait primler tutarını da bu miktara ekliyerek en geç ertesi ayın sonuna kadar İşçi Sigortaları Kurumuna ödemiye ve örneği İşçi Sigortaları Kurumunca hazırlanan aylık ücret bordrolarını veya hiçbir sigortalı çalıştırmadığını bildirir yazıyı, aynı süre içinde Kuruma vermeye mecburdur. İş veren, primlerin bu suretle tam olarak zamanında ödenmemesi halinde İşçi Sigortaları Kurumuna karşı sorumlu olup, ayrıca primleri % 10 fazlasiyle ve kanuni ödeme müddetinin sona erdiği tarihten itibaren % 5 faizi ile ödemiye mecburdur.

Bordrolar örneğine uygun olarak vaktinde verilmezse veya bordroların dayanıldığı belgeler bordro muhteviyatını teyideder mahiyette görülmezse, İşçi Sigortaları Kurumu sigorta primi hesabında esas tutulacak kazançlar toplamını uygun göreceği yol ve usullere göre re'sen takdir eder.

Kendileri için iş verenleri tarafından bordro verilmiyen sigortalılar çalıştıklarını mahkeme kararıyla ispat ederlerse, bunların mahkeme kararında belirtilen kazanç toplamlarıyla çalışma gün sayıları nazara alınır.

Madde 27. — Ücretsiz çalışanlarla günlük kazançları 3 liradan aşağı olan sigortalıların hastalık sigortası primleri 3 lira üzerinden hesaplanır.

Sigortalının aldığı ücret ile 3 lira arasındaki farka ait primin tamamı iş veren tarafından ödenir.

Günlük, haftalık, aylık ve bunlara benzer muayyen bir ücrete dayanmış olmayıp da komüsyon ücreti, kâra iştirak, tasarruf, yalnız servis mukabili bahşiş gibi gayrimuayyen zaman ve miktar üzerinden ücret alan sigortalıların prim ve ödeneklerinin hesabında esas tutulacak günlük kazançları, 7 nci madde hükmü mahfuz kalmak şartıyla, İcra Vekilleri Heyeti kararıyla belli edilir.

Bu gibi sigortalılar için 4772 sayılı İş kazalarıyla meslek hastalıkları ve analık sigortaları Kanunu ile 5417 sayılı İhtiyarlık Sigortası Kanunu gereğince alınacak primlerle bunlara verilecek ödeneklerin hesabında da yukarıki fıkrada yazılı İcra Vekilleri Heyeti kararında belirtilen miktarlar esas tutulur.

Madde 28. — Hastalık sigortası primi sigortalının kazancının % 4 üdür. Bu

miktarda yarısı iş veren, yarısı da sigortalı hissesidir. Analık sigortası primi ise sigortalının kazancının % 1'idir, bu primi vermekle yalnız iş veren mükelleftir.

Madde 30. — İşçi Sigortaları Kurumu bu kanunla kendisine verilmiş bulunan vazife ve vecibeleri yerine getirebilmek ve sağlık yardımlarını yapabilmek için, hastane, sanatoryum, prevantoryum, yataklı ve yataksız dispanser, sağlık istasyonu, eczane ve her türlü benzeri müesseseler kurup işletebileceği gibi, lüzum gördüğü yerlerde hastane, eczane, hekim, ebe ve sair şahıslarla sözleşmeler yapmaya da yetkilidir.

Madde 33. — A) Sigortalılık hakkını kaybedenler, bu hakkın düşmesinden başlamak üzere, 9 hafta içinde vukua gelecek hastalık halinde, bu kanunda yazılı sağlık yardımlarından faydalanırlar.

B) Sigortalılık hakkını kaybeden sigortalı kadın ile sigortalı erkeğin sigortalı olmayan karısı, bu hakkın düşmesinden başlamak üzere, 9 ay içinde doğum yaptığı takdirde, sigortalı kadının veya karısı analık yardımından faydalanacak olan sigortalı erkeğin, doğumun vukubulduğu tarihten önceki takvim ayına takaddüm eden 15 ay içinde en az 150 gün prim ödemiş olması şartıyla, bu kanunda yazılı sağlık ve emzirme yardımlarından veya 13 ncü maddede yazılı maktu para yardımlarından faydalanır.

Ancak, askere çağırılanlar silâh altında buldukları, mevkuf ve mahpuslar da mevkuf veya mahpus buldukları müddetçe, hastalık yardımı hükümlerinden faydalanamazlar, analık yardımlarından istifade ederler.

Madde 34. — A) Her hangi bir sebeple silâh altına alınan sigortalının askerlikte geçen hizmet süresi;

B) Mahkûmiyetle neticelenmiyen mevkuflukta geçen süre;

C) 4772 sayılı Kanununun 13 ve 29 ncü maddeleriyle bu kanunun 18 nci maddesi gereğince sigortalının iş göremediği süre, bu kanunun 15 nci maddesinde zikrolunan çalışma süresine dâhil olmadığı gibi, hastalığın anlaşıldığı tarihten önceki takvim ayına takaddüm eden bir yılın hesabında da nazara alınmaz.

D) Yukarda (A) ve (B) fıkralarında yazılı sürelerle 4772 sayılı Kanununun 13 ncü ve bu kanunun 15 nci maddeleri gereğince sigortalının iş göremediği süreler bu kanunun 14 ve 18 ncü maddeleriyle 33 ncü maddesinin (B) fıkrasında zikrolunan çalışma sürelerine dâhil olmadığı gibi, doğumun vukubulduğu tarihten önceki takvim ayına takaddüm eden bir yıl veya 15 ayın hesabında da nazara alınmaz.

Madde 39. — İş Kanununun 7 nci fashı hükümleri ile 4772 sayılı Kanununun 49, 52, 67, 69, 73, 74, 77, 81 ve 84 ncü maddeleri ve aynı kanununun 51 nci maddesinin birinci fıkrası hastalık sigortası hakkında da tatbik edilir.

Muvakkat madde 2. — İşçi Sigortaları Kurumu hastalık ve analık sigortasının gerektirdiği tesisler ile yardım ve ödemeler ve her türlü idare giderlerini karşılamak üzere 4772 ve 5417 sayılı kanunlarla sağlanan prim fonlarından bilâhara ödenmek ve mahsubu yapılmak şartıyla lüzumlu sarfiyatı yapabilir.

MADDE 2. — 5502 sayılı Kanununun 45 nci maddesi kaldırılmıştır.

MADDE 3. — 5502 sayılı Kanuna aşağıdaki 4 ncü muvakkat madde eklenmiştir:

Muvakkat madde 4. — Bu kanunun, tatbikine geçildiği yerlerde, tatbik olduğu tarihte ve tatbik edildiği iş yerlerinde çalışmakta olan sigortalılar bu ta-

rihten evvel 3008, 5953 ve 6379 sayılı kanunlara tâbi iş yerlerinde çalıştıkları günler için 14, 15 ve 18 nci maddelerle 33 nci maddenin (B) fıkrası tatbikatı bakımından, hastalık ve analık sigortası primi ödemiş sayılırlar.

MADDE 4. — Bu kanun neşredildiği tarihi takibeden ay başında meriyete girer.

MADDE 5. — Bu kanunun hükümlerini icraya İcra Vekilleri Heyeti memurdur.

9 Şubat 1957

<i>Riyaseti Cumhura yazılan tezkerenin tarih ve numarası</i>	:	6 . II . 1957 ve 1/553								
<i>Bu kanunun ilânının Başvekâlete bildirildiğine dair Riyaseti Cumhurdan gelen tezkerenin tarih ve numarası</i>	:	9 . II . 1957 ve 4/80								
<i>Bu kanunun müzakerelerini gösteren zabıtların cilt ve sayfa numaraları</i>	:	<table><thead><tr><th>Cilt</th><th>Sayfa</th></tr></thead><tbody><tr><td>14</td><td>2</td></tr><tr><td>16</td><td>244</td></tr><tr><td>17</td><td>42:47</td></tr></tbody></table>	Cilt	Sayfa	14	2	16	244	17	42:47
Cilt	Sayfa									
14	2									
16	244									
17	42:47									

[İnikat : 34 — 58 sıra sayılı matbua 34 nci İnikat Zabıt Ceridesine bağlıdır.]